

HÜKÜMETİN KURULUŞU HAKKINDA BİRLİK GÖRÜŐÜMÜZ

Sayı : D-3/1-532

Ankara, 7.12.1973

Konu : Hükümetin kurulması hakkında görüş

Cumhurbaşkanlığı Yüksek Katma;

4 Aralık 1937 tarihinde Türkiye Radyo ve Televizyonlarından yayınlanan demeçlerinizle yeni Hükümetin kurulması konusunda bütün basınla birlikte mesleki kamu kuruluşlanm ve arzu eden vatandaşlarımızın iyi niyetle açıklayacakları ve yazacakları düşünceleri öğrenmekle bahtiyarlık duyacağınızı belirtmeniz üzerine, 6 Aralık 1973 tarihinde toplanan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu kendisine düşen bu çok önemli kamu görevini lâıykıyla yerine getirebilme amacıyla aőağıdaki ortak görüş ve ilkelerin zatı devletlerine iletilmesine oybirliğiyle karar vermiştir:

Kamu ve özel kesimde çalışan 50000 den fazla teknik elemanın tam yetkili ve tek temsilcisi durumunda bulunan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği hükümetin kuruluşu konusundaki somut görüş ve önerilerini ortaya koymadan önce bu önerilerin soyut bir düzeyde kalmamaları ve gerçek bir temele oturtulmaları için, Türkiye'nin belirli gerçeklerine ve son yıllarda içinde bulunduğumuz ekonomik ve sosyal bunalımın temel nedenlerine dikkati çekmeyi hem gerekli hem de zorunlu bulmaktadır. Böyle bir genel değerlendirme yapılmadığı takdirde görüş ve önerilerimizin anlam, kapsam ve hedefleri açıklık kazanamayacaktır. Bu bakımdan Türkiye'deki bütün çalışanlar açısından son yıllan üç döneme ayırarak, «12 Mart 1971 döneminden önce», «12 Mart 1971 -14 Ekim 1973 tarihleri arasındaki dönem» ve «14 Ekim 1973 sonrası dönemi» şeklinde irdelemenin büyük yararlar sağlayacağı inancındayız.

12 Mart 1971 öncesi dönemi:

Ana hatlarıyla 12 Mart 1971 öncesi, 1961 Anayasasının öngördüğü sosyal, ekonomik ve kültürel reformların bir kenara itildiği, unutulduğu, küçümsendiği ve dolayısıyla ülkemizdeki sosyal ve ekonomik bunalımın her geçen gün yeni boyutlara ulaştığı bir devredir. Bu kritik günlerde ülkemizin bütün aydın ve yurtsever güçleri ve bu arada teknik eleman kuruluşlarıyla Meslek Odaları da soyut bir kalkınma sloganı altında ekonomik, sosyal ve demokratik hakların kısıtlanamayacağı, aksine, ülke kalkınmasında en büyük rolü oynayan bütün çalışanlar ve onların bir kesimi olan Türk Teknik Elemanlarına da insanca yaşama olanakları sağlayacak temel ekonomik ve sosyal reformları gerçekleştirmenin zorunluğu üzerinde ısrarla durmuşlar ve bilimsel ve objektif çalışma ve değerlendirmelerle o günün sorumlularını defalarca uyarılmışlardır. Bununla beraber, bütün bu uyarılara rağmen, 12 Mart öncesi döneminde belirli bir azınlığın çıkarlarını ön plana çıkartan ve savunan ekonomi politikasında hiçbir değişiklik yapılmamış, bilimsel gerçeklere itibar edilmeyerek adeta kör bir inatla yurdumuzdaki sosyal ve ekonomik bunalım sürekli olarak körüklenmiş ve bunalımın etkinliğinin azalması yolunda hiçbir tedbir alınmamıştır. Bunun doğal sonucu olarak artan hayat pahalılığı ve işsizlik karşısında halkımızın yaşama koşulları her gün giderek kötüleşirken yanlış ekonomik kararlarla enflasyon, pahalılık ve işsizlik adeta körüklenmiştir.

12 Mart 1971 -14 Ekim 1973 tarihleri arasındaki dönem:

12 Mart muhtırası ile, Anayasasının öngördüğü reformları yapabilmek ve kardeş kavgasını önleyebilmek amacıyla «Partilerüstü Hükümetler» dönemine geçilmiş ve başlangıçta ülkemizin aydınlanma, kamu kuruluşları ve bu arada teknik eleman örgütleriyle Meslek Odaları da «Partilerüstü Hükümetlerin, halkımızın özelemleri ve talepleri doğrultusunda ve demokrasi ve Anayasa kuralları içerisinde gerçekleştireceği reform ve kalkınma çabalarını destekleyeceklerini, kamuoyuna duyurmuşlardır. Bununla beraber kısa bir süre sonra ülkemizdeki bütün aydın ve yurtsever güçler büyük bir hayal kırıklığı içerisinde kısıtlı demokratik hakların ortadan kaldırdığına, «Tarafsız Başbakanların 1961 Anayasasını ulusumuz için lüks bulduklarına ve aym Anayasasının ülkemizin içinde bulunduğu sosyal ve ekonomik bunalımın tek nedeni» olarak gösterildiğine, aydınlar, yurtseverler ve kamu kuruluşları üzerindeki antidemokratik baskıların ve hepsinden acısı çağ dışı uygulamaların her geçen gün yeni boyutlara ulaştığına tanık olmuşlardır. Böylece ulusumuzun gözbebeği olan 1961 Anayasası iki defa değiştirilmiş, ekonomik ve sosyal haklar büyük ölçüde sınırlanmış ve kamu kesiminde çalışanların ve bu arada teknik elemanların sendikaları yok edilmiş, hattâ Mühendis Mimar Odaları kapatılmak, hiç değilse etkisiz kılmak çabalarına girişilmiştir. Bununla beraber bütün baskı tedbirlerine, bütün antidemokratik ve çağ dışı uygulamalara, bütün maksatlı yanıltma çabalarına rağmen, ülkemizdeki işsizlik ve pahalılık sorununa hiçbir çözüm getirilememiş, sosyal ve ekonomik sorunların üstesinden «balyoz»larla gelinmeyeceği kısa sürede kesinlikle ortaya çıkmıştır. Böylece demokrasinin askıya alındığı, aydın kamuoyunun gücendirilerek susturulduğu, tüm yurtsever kuruluşların ve bu arada teknik eleman örgütlerinin de baskı altında tutulduğu «Partilerüstü Hükümetler» ve «Tarafsız Başbakanlar» dönemlerinde halktan ve demokrasiden

birlik çalışmaları

güç almayan tepeden inme yöntemiyle iflâsa mahkûm olduğu bir kere daha belgelenmiştir.

14 Ekim 1973 seçimlerine gidildiği sırada ulusumuzun gerçek demokrasi, sosyal adalet ve insanca yaşama özlem ve talepleri o güne kadar görülmemiş boyutlara ulaşmış bulunuyordu.

14 Ekim 1973 sonrası dönemi:

14 Ekim 1973 seçimleriyle demokrasiye bağlı olan halkımız kendi hür iradesi üzerinde ve dışında hiçbir otorite tanımadığını ortaya koymuş ve sosyal adalet, özgürlük içinde kalkınma, demokrasi barış ve huzur ortamını getirecek ve geçmişin yaralarını saracak geniş kapsamlı bir gen^l aftan yana bulunduğunu oylarıyla belgelemiştir. 14 Ekim seçimleri ayrıca ulusumuzun 1961 Anayasasına ve temel özgürlüklere bağlılığının kesin simgesi olarak belirginleşmiştir. Şimdi yurdumuz ve ulusumuz için yeni bir dönem başlamaktadır. Türkiye Teknik Elemanları ve kuruluşlarıyla Meslek Odaları da bu yeni dönemde bilim ve tekniğin ışığı altında sosyal adalet kurallarına uygun gerçek bir kalkınmaya yaratıcı katkıda bulunmak, bağımsız ve güçlü bir sanayinin temellerini atmak, bilgi, yetenek ve tecrübelerini ulusumuza adanmak sabırsızlığı içinde bulunuyorlar.

Bu gerçeklerin ışığı altında oluşan somut görüş ve önerilerimiz aşağıda zati devletlerinin bilgilerine arz edilmiştir.

1. Geçmişte denendiği gibi «Partilerüstü hükümetler», «Tarafsız Başbakanlar» ve «Milli Koalisyon» formülleriyle ülkemizin ve ulusumuzun sorunlarına hiçbir çözüm getirilemeyecek, ekonomik ve sosyal bunalım giderek büyüyecek, işsizlik ve pahalılık yeni boyutlara ulaşacaktır.

2. Yeni Hükümeti kurma çalışmalarında görev hiçbir önkoşul ileri sürülmeden ve zorlamalarda bulunulmadan seçimlerde en fazla oyu almış ve parlamentoya en fazla üye sokmuş partinin Genel Başkanına veya yetkili kıldığı kişiye verilmelidir. Başbakanlıkla görevlendirilmiş olan kişi Hükümeti kurma çabalarında bütün parlamenter rejimlerde ve demokratik ülkelerde olduğu gibi Anayasa ve kanunlar çerçevesinde tam bir insiyatif sahibi olmalıdır.

Bütün bu nedenlerle, kamu ve özel kesimde çalışan 50000 den fazla teknik elemanın tam yetkili ve tek temsilcisi durumunda bulunan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, ancak demokrasinin temel kurallarına ve Anayasa ilkelerine bağlı olarak ve yukarıda belirtilen şekilde oluşacak bir hükümeti bütün gücüyle destekleyeceğini, zati devletlerine iletmeyi kamu görevleri arasında sayar.

Saygılarımızla
Türk Mühendis ve Mimar
Odaları Birliği
Yönetim Kurulu Adına
Başkan
Teoman öztürk

İşYERİ TEMSİLCİLİKLERİ

TMMOB İşyeri Temsilcilikleri teknik eleman kitlemizce büyük bir ilgiyle karşılanmaktadır, İstanbulda yapılan 20 İşyeri Temsilcilięi seçim sonuçlan aşağıdadır.

İřyeri	Seçim Tarihi	Seçim Saati	Gözlemci	Temsilci - Yardımcı	Yedekler
Dn. Bn. TAO. Cemialtı Ters.	28.11.73	10.—	Tařkın illi	Ali Osman Adak şevki Bakırcı	Žiya Akalın Ercüment Birsen
Dn. Bn. TAO. İnş. İşl. Md.	28.11.73	10.—	řevki Erker	Doęan Kutman Erol nder	Nadir Aktařloęlu Figen Tokmakoglu
İst. Nazım Plan Bürosu	28.11.73	12.—	řevki Erker	Zihni Benger Birsen Yazıcıoglu	Nadire Gkтуę Seher Sezer
Orman Bař müdürlüęü	28.11.73	15.30	Alaattin Anahtarcı Yücel Grsel	Ragıp Açıkbaş Necat Tüysüz	Ltfi Karadeniz Ali İhsan zer
Dn. Bn. TAO. Haliç Ters.	29.11.73	10.—	řefik Karaer	Sinan Paaloęlu Erden Dařkapulu- oglu	Solmaz Tan Kamil Bayrak

birlik alışmaları

İřyeri	Seçim Tarihi	Seçim Saati	Gözlemci	Temsilci - Yardımcı	Yedekler
Yeřilköy Böl. Zir. Arař. Ens.	29.11.73		Fuat ilin- giroęlu	özden Sanlı Özlen Eęilmez	Hikmet Dündar Mehmet Yıldız
Anadolu i- mentoları	29.11.73	1130	Hüseyin özlütař	Engin Dinçol Vasfi Saran	Iclal Gürhan Tahir Atamer
Vakıflar Bař. Md.lüęü	3.12.73	15.30	Yücel Gürsel	Ertan akırlar Nezih Atasoy	Semih Rifat Tarık Pekkan
Tekel Gn. Md.lüęü	5.12.73	16.30	Engin Omacan	Güneř Pekin Ferruh Akın	Onur Çamlıbel Mustafa Türe
ist. Sular tda. Gn. Md.lüęü	8.12.73	10.30	Yücel Gürsel	Akil Muhtar řuvak Jirayr Canol	Sevil alıřkan Naci olak
Limanlar II. Böl. Md.lüęü	10.12.73	10.—	Tařlan illi	Ayhan özerdem. M. Haluk Aktan	Kamuran Altay Veli Akçaoęlu
D.S.I. XIV. Böl. Müdürlüęü	11.12.73		řevki Erker	Arif Güven Kenan Güney	Celal Yolsal Erol Tuncer
ist. Üni. İst. Tıp. Fak. apa Kli.	11.12.73	11.30	Z. Abidin Erdem		Serap Tařdizen
Arçelik A.ř.	12.12.73	•11.30	Erdal Talu	Rahmi özmen N. Doęan Yıldırım	Tevfik Erkut Galip Sipahi
Tür. Emlak Kre. Bn. AO. Gn. Md.	13.12.73	16.—	Yücel Gürsel	Erdal Aktulga Nimet öney	Cengiz D. Karabel Mete Akalın
Karayol. I. Böl. Müdürlüęü Exp. Otoyol	14.12.73	11.30	Hüseyin özlütař	Nurettin Otamıř A. Sami Tepecikli- oęlu	Mazhar etin • Doęan Akgün
Northern Elk. Teleko. A.ř.	14.12.73		Alaattin Anahtarcı	Cem Ozil Yalçın Deęim	Harutyun Arslanoęlu etin Salkök
İller Bn. I. Böl. Müdürlüęü	15.12.73	10.30	Alaattin Anahtarcı	Ahmet Z. Akem Yıldız Özkan	inci Büyükulha ibrahim iek
Karayol. I. Böl. Müdürlüęü	17.12.73	10.—	Hüseyin özlütař	Süleyman Girit Perran Gülay	Adem Berkman Adnan alıřkan
İstanbul Belediyeři	17.12.73	15.30	Engin Oma- can . Yücel Gürsel - Mu- zaffer özer Alaattin Anahtarcı	Arif Güzelbeyoęlu Kemal Akçay	Hüseyin Doęan Nursel Üstün Metin özaltepe